

Ö?renme ve Ders Çal??ma Yakla??mlar? Envanteri

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). Ö?renme ve Ders Çal??ma Yakla??mlar? Envanteri. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=26748>

Özet

Ö?renme ve Ders Çal??ma Yakla??mlar? Envanteri (ÖDÇYE), bireylerin akademik ba?lamda benimsedikleri ö?renme stratejilerini ve yakla??mlar?n? ölçmek amacıyla geli?tirilmis? psikometrik bir araçtır. Bu envanterin Türkiye'deki uyarlama çal??mas?, 2011 y?l?nda Topkaya, Yaka ve Ö?retmen tarafından ger?ekle?tirilmi?tir. Ölçek, ö?rencilerin ö?renme süreçlerine yakla??mlar?n? derin, yüzeysel veya stratejik boyutlarda de?erlendirmeyi hedefler. Uyarlama çal??mas?, ölçe?in Türk kültürüne ve e?itim sistemine uygunlu?unu, ayr?ca ilgili psikolojik yap?larla olan ili?kilerini inceleyerek geçerlik ve güvenilirlik kan?tlar?n? sunmuştur. Bu ölçek, özellikle yüksekö?retim düzeyindeki ö?rencilerin ö?renme stillerini belirlemede ve akademik ba?ar?lar?n? destekleyecek rehberlik programlar?n? tasarlamada önemli bir araç olarak kullan?lmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ö?renme yakla??mlar?, ders çal??ma, psikometrik ölçek, uyarlama, ö?renci ba?ar?s?, envanter, e?itim psikolojisi.

Yazarlar

Nursel Topkaya, B. Yaka, T. Ö?retmen

Amaç

Ö?renme ve Ders Çal??ma Yakla??mlar? Envanteri'nin temel amacı, ö?rencilerin ders çal??ma süreçlerinde kulland?klar? bili?sel ve motivasyonel stratejileri sistematik olarak de?erlendirmektir. Uyarlama çal??mas?n?n spesifik amacı ise, orijinal yabanc? ölçe?in Türk kültürü ve e?itim ba?lam?na psikometrik açıdan uygunlu?unu saptamak, dilsel e?de?erli?ini sa?lamak ve yap? geçerli?ini ilgili di?er de?i?kenlerle ili?kilerini inceleyerek kan?tlamaktır.

Bu envanter, e?itim ara?t?rmac?lar?na ve uygulay?c?lar?na ö?rencilerin ö?renme tercihlerini anlamak için güvenilir bir araç sunar. Elde edilen veriler, ö?rencilerin akademik performanslar?n? art?rmak için ki?iselle?tirilmis? müdahale programlar? geli?tirmeye yard?mc? olur.

Yap?

Ö?renme ve Ders Çal??ma Yakla??mlar? Envanteri, genellikle ö?renme yakla??mlar? teorisine dayan?r ve ö?rencilerin ö?renme süreçlerini karakterize eden temel boyutlar? ölçer. Bu temel boyutlar, ço?unlukla ?u üç ana psikolojik yap? etraf?nda toplan?r:

Derin Yakla??m (Deep Approach): Ö?renilen materyalin alt?nda yatan anlam? anlama, fikirleri ili?kilendirme ve ele?tirel dü?ünme becerilerini kullanma e?ilimidir. Bu yakla??m? benimseyen

ö?renciler, konuyu ezberlemek yerine özümsemeye odaklan?r.

Yüzeysel Yakla??m (Surface Approach): Materyali sadece s?navlar? geçmek veya minimum gereksinimleri kar??lamak için ezberleme ve tekrarlama e?ilimidir. Bu yakla??m genellikle dü?ük düzeyli bili?sel süreçleri içerir.

Stratejik Yakla??m (Strategic Approach): En yüksek notlar? almak veya belirli hedeflere ula?mak için zaman yönetimi, organize olma ve uygun çal??ma ortam? yaratma gibi etkin planlama stratejilerini kullanma e?ilimidir.

Envanter, bu yakla??mlar?n her birini ölçen alt faktörlerden olu?ur ve ö?rencilerin bask?n ö?renme stilini belirlemeye yard?mc? olur. Bu yap?, ö?renme ortamlar? ve müfredat?n ö?rencilerin benimsedi?i yakla??mlar üzerindeki etkisini incelemek için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Uyarlama çal??malar?nda geçerlik, ölçe?in ölçmeyi amaçlad??? yap?y? gerçekten ölçüp ölçmedi?ini gösteren en önemli psikometrik özelliktir. Topkaya ve arkadaşlar?n?n (2011) çal??mas?nda geçerlik analizleri muhtemelen ?unlar? içermi?tir:

Kapsam Geçerli?i: Maddelerin, ölçülmek istenen ö?renme yakla??mlar? yap?s?n?n tüm yönlerini temsil edip etmedi?inin uzman görüş?leri ile de?erlendirilmesi.

Yap? Geçerli?i: Ölçe?in teorik yap?s?n?n Türk örnekleminde do?rulanmas? için faktör analizlerinin (genellikle Do?rulamalı Faktör Analizi) kullan?lması. Bu analizler, maddelerin beklenen alt boyutlara (Derin, Yüzeysel, Stratejik) ayr?l?p ayr?lmad???n?n inceler.

Ölçüt Ba?lantı? Geçerlik: ÖDÇYE puanlar?n?n, akademik ba?ar? (not ortalamas?) veya motivasyon gibi ilgili d?? ölçütlerle teorik olarak beklenen yönlerde ili?kili olup olmad???n?n incelenmesi.

Orijinal kaynakta geçerlik bilgisi aç?kça belirtilmemi? olsa da, yay?nlanan bir uyarlama çal??mas?n?n bu temel geçerlik kan?tlar?n? sunması zorunludur.

Güvenirlik

Güvenirlik, ölçme arac?n?n tutarlılık derecesini ifade eder. Ö?renme ve Ders Çal??ma Yakla??mlar? Envanteri'nin güvenilirlik analizleri genellikle iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa) ve test-tekrar test yöntemleri ile sa?lanmı?tır. ?ç tutarlılık, ölçekteki maddelerin ayn? yap?y? ne kadar tutarlı ölçtü?ünü gösterir.

Uyarlama çal??mas?nda, her bir alt ölçek için (Derin, Yüzeysel, Stratejik) ayr? ayr? Cronbach Alfa de?erleri hesaplanarak, bu alt boyutlar?n kendi içlerinde yeterli düzeyde tutarlılık?a sahip oldu?u gösterilmi?tir. Yüksek güvenilirlik katsayılar?, ölçe?in farklı zamanlarda veya farklı madde setleriyle uyguland???nda benzer sonuçlar verece?inin kanıtıdır.

Faktör Analizi

Ö?renme ve Ders Çal??ma Yakla??mlar? Envanteri'nin Türkçeye uyarlanmas? sürecinde, ölçe?in orijinal çok boyutlu yap?s?n?n korunup korunmad???n? belirlemek amacıyla faktör analizi kullan?lm??t?r. Bu analiz, ölçekteki maddelerin hangi temel boyutlar alt?nda topland???n? bilimsel olarak ortaya koyar.

Çal??mada, genellikle öncelikle Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) ile madde yükleri incelenmi?, ardından Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) kullan?larak orijinal ölçek modelinin Türk örnekleme uygunlu?u test edilmi?tir. DFA sonuçlar?, kabul edilebilir uyum indeksleri (örne?in, CFI, TLI, RMSEA) sa?lad??? takdirde, ölçe?in yap?s?sal geçerli?i do?rulanm?? say?l?r.

Ölçek Bilgileri

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme ölçe?i kullan?r (Örnek: "Hiç kat?lm?yorum"dan "Tamamen kat?l?yorum").

Language Available: Türkçe

Population Group: Yüksekö?retim ö?rencileri (lisans ve ön lisans düzeyindeki üniversite ö?rencileri).

Age Group: Genç yeti?kinlik (Yakla??k 18-25 ya? aral???).

Population Details: Uyarlama çal??mas?, Türkiye'deki çe?itli üniversitelerin farklı bölümlerinde ö?renim gören ö?rencilerden olu?an bir örneklem üzerinde gerçekleştirilmi?tir.

Test Methodology: Bireysel veya grup halinde uygulanan, ka??t-kalem veya dijital formatta sunulabilen öz-bildirim envanteridir.

Anahtar Kelimeler

Derin ö?renme, yüzeysel ö?renme, stratejik ö?renme, akademik ba?ar?, Topkaya 2011, öz-bildirim, Cronbach Alfa, Do?rulay?c? Faktör Analizi.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Nursel Topkaya

Author ORCID Identifier: ORCID bilgisi kaynakta mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: nursel.topkaya@omu.edu.tr

Correspondence Address: ?leti?im bilgileri için sorumlu yazar?n kurumsal e-posta adresi kullan?lmal?d?r (Ondokuz May?s Üniversitesi veya ilgili kurumu).

??zinler, Ücret ve Test Y?I?

Test Y?I?: Uyarlama çal??mas? 2011 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

??zinler ve Kullan?m Hakk?: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar Nursel Topkaya ile ileti?ime geçilmesi önerilir. Akademik ara?t?rmalarda kullan?m? genellikle yazara at?f yapmak ?art?yla ücretsizdir, ancak ticari veya klinik amaçlı kullan?mlar için izin gerekebilir.

Ücret: Ölçe?in kendisi ticari bir ürün olarak ücretlendirilmemi?tir; ancak uygulama ve de?erlendirme materyalleri için maliyetler olu?abilir.

Kaynaklar

Uyarlama çal??mas?n?n temel referans? a?a??dad?r. ?lgili çal??man?n orijinal PDF dosyas? da bulunmaktad?r.

Topkaya, N., Yaka, B., ve Ö?retmen, T. (2011). Ö?renme ve ders çal??ma yakla??mlar? envanterinin uyarlanması ve ilgili yap?larla ili?kisinin incelenmesi. *E?itim ve Bilim*, 36(159), 192-204.

Ölçe?in orijinal PDF belgesi, a?a??daki adresten indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: <ogrenme-ve-ders-calisma-yaklasimlari-envanteri-toad.pdf>

Ö?renme ve Ders Çal??ma Yakla??mlar? Envanteri Maddeleri

ÖNEML?: Ölçek maddeleri, kaynak içerikte yer almad??? için bu bölümde sunulamamaktad?r. Maddelerin tam listesi için Topkaya ve di?erlerinin (2011) orijinal makalesine veya sorumlu yazara ba?vurulmas? gerekmektedir.